

ساخت و اعتباریابی ابزاری برای اندازه‌گیری «سواد شنیدن» در کودکان ۶ ساله شهر تهران

سیدعلی موسوی^۱، محمدرضا فلسفی‌نژاد^۲، علی دلاور^۳

۱- کارشناسی ارشد روانسنجی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران musavi.irr@gmail.com

۲- دانشیار گروه سنجش و اندازه‌گیری، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران falsafinejad@yahoo.com

۳- استاد گروه روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران delavarali@yahoo.com

خلاصه

سواد شنیدن یکی از مهارت‌های اساسی در فرآیند یادگیری است. هدف پژوهش حاضر تعیین مولفه‌های سواد شنیدن و تهیه ابزاری به منظور اندازه‌گیری آن بود. به منظور تدوین ابزار از آزمون بین‌المللی سواد خواندن الگوبرداری شد و آزمون محقق ساخته تهیه شد. جامعه‌ی آماری تحقیق، کلیه کودکان شش ساله‌ی شهر تهران بود. گروه نمونه عبارت از ۱۴۵ کودک شش ساله شهر تهران که به صورت نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای مرحله‌ای از جامعه‌ی موردنظر انتخاب شدند. خرده مقیاس‌های کلامی آزمون و کسلسر برای تعیین روایی ملاکی ابزار تهیه شده و از تحلیل عاملی و نظر متخصصان جهت روایی سازه و محتوی استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که سواد شنیدن از ۱۰ مولفه تشکیل شده است. این مولفه‌ها عبارتند از: حفظیات تک عبارتی (۸٪)، حفظیات توضیحی (جمله‌ای) (۷٪)، درک دیدگاه (احساسات) دیگران (۶٪)، انتخاب صفت مناسب (۵٪)، استدلال مناسب برای انتخاب (۷٪)، استنباط آشکار (۵٪)، نویسندگی و ارزیابی قصه (۷٪)، تشخیص طرفین گفتگوهای داستان (۶٪)، انطباق تصویری (۷٪) و توجه به شخصیت‌های فرعی داستان (۵٪). که در مجموع همه مولفه‌ها ۶۳٪ از واریانس را تبیین کردند. همچنین همبستگی هر کدام از مولفه‌ها با آزمون و کسلسر به این صورت بدست آمد: حفظیات تک عبارتی (۳۳٪)، حفظیات توضیحی (جمله‌ای) (۵۳٪)، درک دیدگاه (احساسات) دیگران (۱۲٪)، انتخاب صفت مناسب (۵۰٪)، استدلال مناسب برای انتخاب (۵۵٪)، استنباط آشکار (۳۵٪)، نویسندگی و ارزیابی قصه (۵۵٪)، تشخیص طرفین گفتگوهای داستان (۲۲٪)، انطباق تصویری (۳۷٪).

کلمات کلیدی: تحلیل عاملی، سواد خواندن، سواد شنیدن

مقدمه

سال‌های آغازین زندگی کودک از مهمترین دوران رشد کودک است. آموزش کودکان در این زمان، زمینه‌ساز رشد و شکوفایی مهارت‌های اساسی آن‌هاست. برای آن که رشد زبان کودک تامین شود و تحقق حداکثر ظرفیت‌های زبانی‌اش ممکن گردد، باید هم اصول رشد عمومی، رشد حواس، مغز، اعصاب، سیستم عصبی مرکزی و هم رشد فعالیت‌های عالی ذهن و چگونگی شکل‌گیری مراحل زبانی دقیقاً شناخته شود. در این خصوص می‌توان به روانشناسان و نظریه‌پردازانی همچون

^۱ فارغ‌التحصیل رشته روانسنجی دانشگاه علامه طباطبائی

Email: musavi.irr@gmail.com

^۱ مقاله برگرفته از پایان‌نامه دانشگاه علامه طباطبائی با عنوان (تعیین مولفه‌های «سواد شنیدن» و تهیه ابزاری برای اندازه‌گیری آن در کودکان شش ساله شهر تهران بر اساس الگوی محتوایی آزمون بین‌المللی سواد خواندن)